Кайсыгызның кулы җылы?

Дөнья мине
Үзгәртте:
Еламаска өйрәтте.
Күлмәк җиңен ертасымы? –
Бәйлисе бар
Йөрәкне.

Сугышлардан замана
Туктап торган арада,
Яраларны ямаштырып
Ята идем
Далада:

- Кайт!.. – дип, хатлар
килделәр.
Юллар... озын иделәр...
Кайттым.
- Бусы – алкалары,
Бусы – кабере...- диделәр.

Әгәр тагын килсәләр:
- Сау! – дип хәбәр бирсәләр,
Вулканнарга керер идем,
Шундадыр ул... дисәләр.

Бирде дөнья кирәкне,
Еламаска өйрәтте...
Кайсыгызның кулы җылы? –
Бәйлисе бар йөрәкне...

ХӘСӘН ТУФАН.

ЛИРИК ШИГЫРЬ АНАЛИЗЛАУ ПЛАНЫ.

1.Язылу вакыты. Реаль – биографик һәм фактологик аңлатмалар.
2.Жанры (пейзаж лирикасы, гражданлык лирикасы, сәяси лирика, күңел лирикасы,фәлсәфи лирика)
3.Лирик геройга бәя. Аның сурәтләнгәннәргә мөнәсәбәте, кичереше, фикере.
4.Тема, төп эчтәлек.
5.Хисләр бирелеше, аларның гәүдәләнеше, үсеш – үзгәреше.
6.Төп образлар, аларның әһәмияте, яңалыгы.
7.Сөйләм үзенчәлекләре, сурәтләү чаралары.
8.Әсәрнең төзелеше.
9.Шигырь төзелеше ягыннан бәя. Ритм һәм рифма.

Лирика

Пейзаж лирикасы
Гражданлык
Лирикасы
Сәяси лирика
Күңел лирикасы
Фәлсәфи лирика

Эпос

Хикәя
Очерк
Хикәят
Новелла
Әкият
Повесть
Роман

Драма

Трагедия
Комедия
Драма

ЧАГЫШТЫРУ – НИНДИ ДӘ БУЛСА КҮРЕНЕШНЕ АҢА ОХШАШ ЯГЫ БУЛГАН ИКЕНЧЕ КҮРЕНЕШ БЕЛӘН ЧАГЫШТЫРЫП СЫЙФАТЛАУ – ОХШАТУ.

Нарасый **Кояш**! Син дә
бала кебек гамьсез.
(Р. Гаташ)

Мета́фора — күренешләрнең охшашлыгына яки каршылыгына нигезләнгән яшерен чагыштыру. Мондый тропта *кебек*, *сыман*, *шикелле* кебек ярдәмче сүзләр, кушымчалар төшеп кала, кайчак чагыштырыла торган күренешләрнең берсе генә әйтелә.

Тәңкә карлар ява,
Ап-ак карлар ...
(Һ. Такташ)

ЭПИТЕТ - әдәби ачыклау ярдәмендә образ тудыручы сурәтләү чарасы.

Бер сәгать кенә моннан әүвәл явып киткән **җиңел яңгыр** шәһәр урамнарының тузанын баскан...(Ф.Ә.)

Гипербола – чиктән тыш арттыру.

Җиде кат җиргәчә нәфрәтем.
Җиде кат күккәчә шатлыгым.(Р.Ф.)

Литота – әдәби кечерәйтү.

Зәгыйфь кырмыскамын мин юлда яткан...(Дәрдемәнд)